

benzopiren

pyły węglowe

Pb

tlenki azotu

złapmy oddech

HAŁ HAŁ

TWORZYMYP atmosferę WOŁOMINA

poradnik użytkownika

dla właścicieli pieców
i kominków
w gminie Wołomin

www.tworzymyatmosfere.wolomin.org

„Przeprowadzenie dwóch różnych akcji informacyjno-edukacyjnych z zakresu ochrony powietrza w Gminie Wołomin”
zrealizowano przy pomocy środków z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach
“Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Ochrony Powietrza i Mikroklimatek MAZOWSZE 2021”

Gminna dotacja na Wymianę źródeł ciepła

Corocznie w okresie od 2 stycznia do 31 marca rusza nabór wniosków o udzielenie dotacji ze środków budżetu Gminy Wołomin, na wymianę nieekologicznych źródeł ciepła (tzw. kopciuchów) na ekologiczne źródła ciepła (czyli: pompy ciepła, kotły gazowe oraz kotły elektryczne). Decyduje kolejność wpływu wniosków do urzędu.

Dotacja udzielana jest na dofinansowanie przedsięwzięcia realizowanego przez wnioskodawcę na obszarze administracyjnym Gminy Wołomin, które zostanie zrealizowane dopiero po zawarciu umowy o udzielenie dotacji.

Wysokość dotacji ustalona została na **50%** udokumentowanych fakturami lub rachunkami **kosztów kwalifikowanych** przedsię-

wzięcia (czyli: koszt zakupu, montażu ekologicznego źródła ciepła, koszt modernizacji i budowy systemu odprowadzania spalin do nowego źródła), jednak **nie więcej niż 5000 zł**.

Wniosek o wypłatę dotacji składa się po zawarciu umowy i realizacji przedsięwzięcia jednak nie później niż do 30 września każdego roku budżetowego.

Wnioski dostępne na stronie urzędu w zakładce e-Usługi, jak również do pobrania w wersji papierowej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wołominie.

Godziny pracy Urzędu:
pn.: 9:00 – 19:00
wt. - czw.: 8:00 – 16:00
pt.: 8:00 – 14:00

Więcej informacji można uzyskać osobiście w Wydziale Ochrony Środowiska, p. 303, piętro III, oraz pod tel. (22) 763 30 20

Złóż deklarację dotyczącą źródeł ciepła i źródeł spalania paliw

Od 1 lipca 2021 r. każdy obywatel, zarządca budynku lub lokalu który posiada źródło ciepła o mocy do 1 MW będzie zobowiązany złożyć DEKLARACJĘ dotyczącą źródła ciepła i źródeł spalania paliw do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).

Czas na złożenie deklaracji:

- 12 miesięcy dla budynków, które istnieją
- 14 dni dla nowo powstałych budynków
- 14 dni jeśli źródło ciepła lub spalania paliw zostanie zainstalowane lub wymienione po 1 lipca 2021 r.

W deklaracji właściciel domu powinien zgłosić **wszystkie źródła ogrzewania**. Deklaracja przewiduje zgłoszenie wielu źródeł ciepła w obrębie jednego budynku.

Jeśli masz **profil zaufany** lub **e-dowód** możesz złożyć deklarację przez **internet** na stronie:

➔ www.zone.gunb.gov.pl

Możesz też **złożyć** wypełnioną deklarację u nas w **urzędzie** lub **wystać listem**. Wzór deklaracji znajdziesz na stronie lub pobierzesz w urzędzie:

➔ www.zone.gunb.gov.pl

Celem stworzenia bazy CEEB-Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, jest przygotowanie kompletnej bazy danych w celu dążenia do poprawy jakości powietrza, poprzez likwidację głównej przyczyny zanieczyszczenia, czyli emisji substancji powodującej smog.

Docelowo dla obywateli zostaną również uruchomione usługi, które przyczynią się do poprawy stanu technicznego budynków w zakresie bezpieczeństwa, np. zamówienie przeglądu kominiarskiego czy inwentaryzacji budynku.

CEEB będzie ważnym narzędziem wspierającym wymianę starych kotłów grzewczych, jak również miejscem, gdzie dostępne będą informacje na temat wszystkich programów finansowania wymiany pieców.

WAŻNE!

Niezłożenie deklaracji będzie karane: mandatem w wysokości do 500 zł lub grzywną do 5 tys. zł

DATY, które powinniśmy zapamiętać

Mazowiecka uchwała antysmogowa, jest regulacją prawną, której głównym celem jest dążenie do poprawy powietrza - obowiązuje od 11 listopada 2017r. Dokument ten wskazuje zakres zadań wyznaczonych do osiągnięcia (z przełożeniem na lata). Użytkowników domowych źródeł ciepła obowiązują następujące terminy:

Od 11 listopada 2017 r. - można montować tylko i wyłącznie kotły spełniające normy emisyjne zgodne z wymogami ekoprojektu (wynikającymi z treści rozporządzenia Komisji UE).

Od 1 lipca 2018 r. - nie wolno spalać w kotłach, piecach oraz kominkach:

- mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z ich wykorzystaniem,
- węgla kamiennego w postaci sypkiej o uziarnieniu 0-3 mm,
- paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20% (np. mokrego drewna).

Od 1 stycznia 2023 r. - nie wolno będzie używać kotłów na węgiel lub drewno, które nie spełniają wymogów dla klas 3,4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012.

Od 1 stycznia 2028 r. - nie wolno będzie używać kotłów na węgiel lub drewno klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Jedynie użytkownicy kotłów klasy 5 wg normy PN-EN 303-5:2012 będą mogli z nich korzystać do końca ich żywotności.

Do końca 2022 r. - posiadacze kominków muszą dokonać ich wymiany na takie, które spełniają wymogi ekoprojektu, lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję

pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie. Założeniem ekoprojektu jest zmniejszenie zużycia paliwa i redukcja zanieczyszczeń emitowanych przez ww. urządzenia. Wyróżnia się trzy **klasy kotłów** ustalone we-

dług normy PN-EN 303-5, które wskazują ich jakość, podział ze względu na wielkość/ilość zanieczyszczeń emitowanych/wprowadzanych do powietrza/do środowiska:

klasa 3 - najniższa sprawność,

klasa 4 - najwyższa sprawność i jakość,

klasa 5 - najwyższa sprawność i jakość.

Ważne jest to, iż **od 1 lipca 2018** wprowadzono zakaz sprzedaży **kotłów o klasie niższej niż 5**.

Od 1 stycznia 2020 r. weszła w życie dyrektywa Ecodesign (znany też jako ekoprojekt), która wprowadza m.in. wymóg, aby każdy nowo sprzedawany kocioł/piec/kominek spełniał najwyższe standardy emisyjne.

Przed zakupem kotła, należy upewnić się u sprzedawcy bądź producenta czy posiada on certyfikat i jest zgodny z wymaganiami ekoprojektu. Należy ponadto pamiętać, że rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe, zakazuje wprowadzania do sprzedaży i użytkowania kotłów z rusztem awaryjnym.

PAMIĘTAJMY!

Przestrzeganie przepisów wprowadzonych niniejszą uchwałą będzie kontrolowane zarówno w kwestii posiadanych urządzeń grzewczych jak i stosowanych rodzajów paliw. Użytkownicy instalacji naruszający przepisy uchwały mogą być ukarani grzywną do 5000 zł lub mandatem do 500 zł. Należy pamiętać, również, że zgodnie z art. 225 kodeksu karnego, udaremnianie lub utrudnianie przeprowadzenia kontroli jest przestępstwem zagrożonym karą aresztu.

Ważna informacja dla posiadaczy kominków i potencjalnych, przyszłych użytkowników

Z dniem **1 stycznia 2022 r.** w całej Unii Europejskiej zaczną obowiązywać **nowe wymagania** dla pieców wolno stojących i wkładów kominkowych tzw. miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń. Wiąże się to z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE oraz rozporządzeniem Komisji UE 2015/1185 w sprawie wykonania tejże dyrektywy dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwa stałe. W dokumencie tym zawarte są ściśle normy dotyczące granicznych wartości emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery. Wiąże z zakazem sprzedaży na terenie całej UE pieców i kominków, które nie spełniają jego wymogów.

Ecodesign wymaga od nowoczesnego kotła aby zapewnił **wysoką sprawność działania oraz niski stopień emisji zanieczyszczeń podczas całego okresu użytkowania.**

Termin ten nie odnosi się jedynie do kominków lecz jest to ogólna idea mająca na celu projektowanie urządzeń wykorzystujących energię w taki sposób, aby robiły to jak najwydajniej. Wymogi Ekoprojektu dotyczą urządzeń również z innych branż m.in. informatycznej, AGD i RTV, czy też oświetleniowej.

Wraz z ekoprojektem wprowadzone zostaną normy emisji spalin z kominków. Zgodnie z nowymi europejskimi wymogami maksymalna emisja pyłów zawieszonych PM może wynosić 40 miligramów na metr sześcienny. Normy te są dosyć ostre, ponieważ już przy 50-60 miligramach na metr sześcienny struga dymu jest przezroczysta. Nowoczesne urządzenia nie mają istotnego wpływu na zanieczyszczenie powietrza, co jest warunkiem spełnienia ekologicznej zasady zrównoważonego rozwoju.

Należy pamiętać jednak, że ogromne znaczenie ma sposób użytkowania kominka. Gęsty dym świadczy nie o złym urządzeniu, lecz o złej jakości paliwa, jak również o braku umiejętności palenia w kominku. Jeśli rozpalamy suchym drewnem, palimy współprądowo, czyli potocznie mówiąc, w kominku od góry, to po-

winniśmy mieć czystą szybę i czyste wykładziny szamotowe w palenisku, a kiedy wyjdziemy na zewnątrz, to dymu z komina nie widać.

Pamiętajmy, że każdy miejscowy ogrzewacz pomieszczeń/kominek powinien być oznaczony etykietą energetyczną określającą klasę energetyczną produktu. Im wyższa klasa energetyczna tym sprawniejsze urządzenie i więcej oszczędności w Twojej kieszeni. Wyższa sprawność oznacza mniejsze zużycie drewna!

Nie jeden posiadacz kominka zada sobie pytanie czy musi dokonać wymiany kominka, który posiada?!

Zgodnie z obowiązującą Uchwałą antysmogową dla Mazowsza, przyjętą w dniu 24 października 2017 r. przez Sejmik Województwa Mazowieckiego (obowiązującą od 11 listopada 2017 roku), wskazującą, jakie piece i opał mogą być stosowane, a które zostały ograniczone - posiadacze kominków będą musieli wymienić je do końca 2022 r. na takie, które spełniają wymagania ekoprojektu, lub wyposażyć je w urządzenie ograniczające emisję pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie.

Dobre praktyki spalania

JAK DZIAŁA ROZPALANIE OD GÓRY?

Jak sprawić, aby spalanie w domowym kotle było bardziej efektywne i czystsze?
Zastosować rozpalanie od góry!

Pamiętajmy, jednak, że przed pierwszą próbą palenia od góry obowiązkowo musi zostać sprawdzona instalacja grzewczo – kominowa.

Najważniejszym w rozpalaniu od góry jest przeniesienie warstwy żaru z dołu na górę paleniska. Budowa kotła nie zmienia się, powietrze nadal płynie spod rusztu ku górze. Żar pomatuł schodzi ku dołowi (z równą łatwością jak w paleniu od dołu wędrował ku górze) a dym wydostający się z warstwy

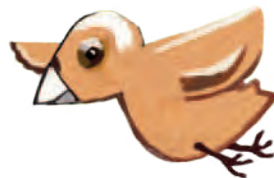
zimnego jeszcze opału musi przejść przez żar, gdzie ulega praktycznie całkowitemu spalaniu. Do kominu lecą (niemal) przezroczyste spaliny a ze spalania dymu powstaje więcej ciepła (rys. przedstawi obrazowo ww. proces).

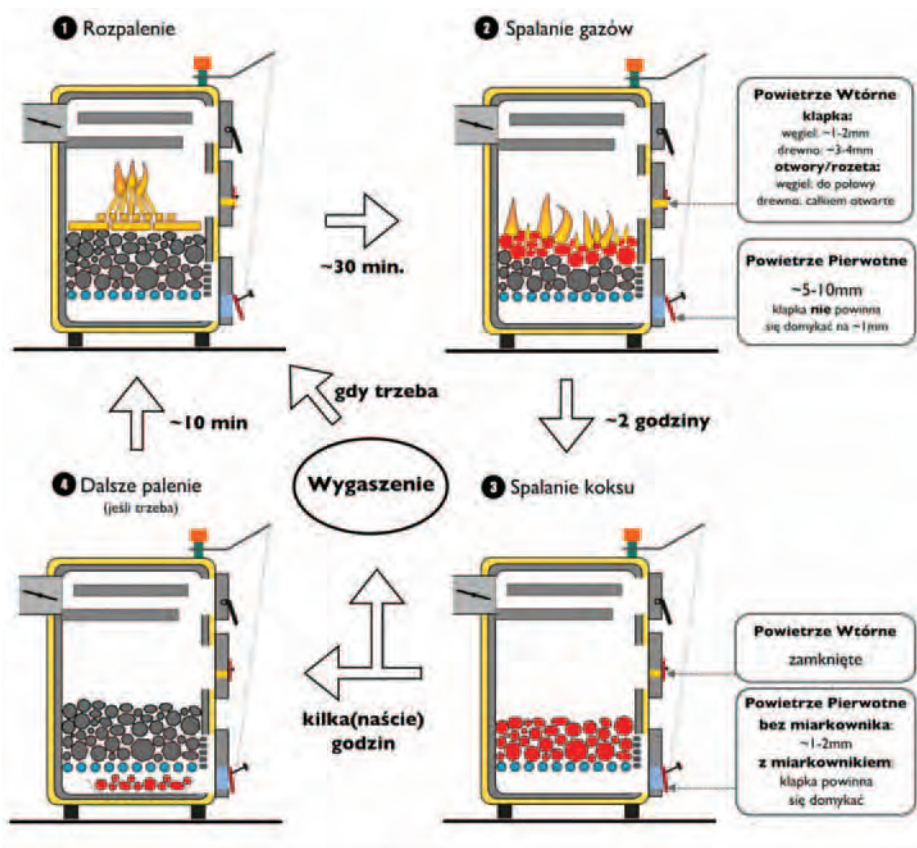
Oczywistym jest, że nawet przezroczyste spaliny nie oznaczają zerowej albo znikomej emisji zanieczyszczeń – jednak przeprowadzone badania, wskazują, że rozpalanie od góry gwarantuje spadek emisji pyłów o ponad **50% i 25% mniejszą emisję benzo-a-pirenu**, względem standardowego kopcenia.

Palenie od góry to proces cykliczny, tj. wrzuca się określoną ilość opału, rozpala i czeka do jej wypalenia, aby rozpalić od nowa. Gwarantuje to najwyższą efektywność.

Na tej samej zasadzie co palenie od góry, tylko w mniejszej skali, działają palniki w kotłach podajnikowych i dlatego kotły te spalają węgiel czysto i efektywnie.

ROZPALANIE OD GÓRY - KROK PO KROKU

W JAKICH PIECACH I KOTŁACH MOŻNA PALIĆ OD GÓRY?

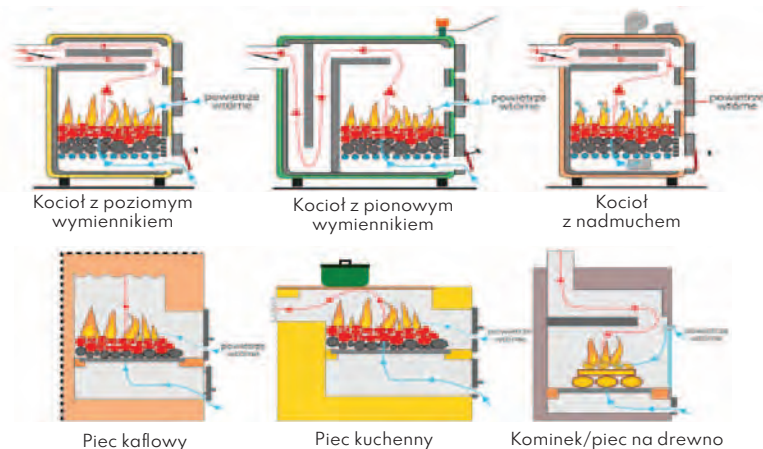
Palić od góry można w każdym urządzeniu grzewczym, które ma **wlot powietrza pod rusztem** a **wylot spalin u góry paleniska** - zaliczając się do nich m.in:

- ogniska,
- ok. 90% domowych kotłów,
- kominki,
- piece kaflowe i kuchenne, które mają dostatecznie wysokie palenisko, by zmieściła się sensowna ilość paliwa.

GDZIE DA SIĘ PALIĆ OD GÓRY?

W każdym kotle/piecu, gdzie wylot spalin z paleniska jest **NAD** paliwem. Dla dobrego dopalania potrzebne jest powietrze wtórne, ale nie jest ono niezbędne, aby metoda w ogóle zadziałała.

W KTÓRYCH PIECACH I KOTŁACH NIE PALI SIĘ OD GÓRY?

Wszędzie tam, gdzie wylot spalin z paleniska jest **POD** paliwem.

Kocioł dolnego spalania

Tutaj spalanie przebiega prawidłowo. To rozpalanie od góry w kotle „do góry nogami”, dzięki czemu można palić na okrągło.

Kocioł górno-dolny

W takich kotłach rozpałić od góry będzie trudno lub nie uda się, gdyż zwykle najłatwiejsza droga dla powietrza wiedzie dolnym wylotem z paleniska (jak powyżej). Pozostaje wtedy palić krocząco.

PAMIĘTAJMY !

Każdy posiadacz pieca/kominka czy innego urządzenia grzewczego, zobowiązany jest do przeprowadzania okresowych kontroli i czyszczenia przewodów kominowych, nie tylko ze względu na obowiązujące przepisy prawa ale przede wszystkim dla własnego **BEZPIECZEŃSTWA**.

FITOREMEDIACJA natura kontra SMOG

Wzrost zanieczyszczeń powietrza, wód i gruntów staje się najważniejszym problemem ostatnich czasów. Oprócz konwencjonalnych metod oczyszczania środowiska istnieją również mniej skomplikowane, które każdy z nas może wprowadzić do swojego otoczenia. Jedną z nich jest **fitoremediacja**, czyli oczyszczanie powietrza z groźnych dla zdrowia człowieka zanieczyszczeń gazowych i cząstek zawieszonych w nim pyłów PM10 i PM2,5.

Rośliny prowadzące osiadły tryb życia w toku ewolucji wykształciły mechanizmy obronne pozwalające przetrwać w najcięższych warunkach, polegające na produkcji tlenu i pary wodnej, ale również na pobieraniu i gromadzeniu w liściach, łodygach i korzeniach zanieczyszczenia z gleby, wody i powietrza. Gdy trucizny wnikną pod powierzchnię skórki liściowej, zostają unieruchomione i unieszkodliwione. Podobnie dzieje się z groźnymi mikropylami emitowanymi przez silniki samochodowe. Jeżeli w pojawią się one na terenach pozbawionych roślinności zawieszona w powietrzu utrzymują się od kilku godzin do kilku tygodni!

Fitoremediacja (od greckiego słowa *phyton* - roślina i łacińskiego *remedium* - lek, środek zaradczy) ma same zalety, ponieważ jest skuteczna, a dodatkowo dosyć tania. Posadzone w najbliższym otoczeniu rośliny to żywe agregaty czyszczące, zazwyczaj o małych wymaganiach, ale ponadto oddziałujące się pozytywnymi wrażeniami dla naszych oczu i ukojeniem nerwów.

KORONY DRZEW – CZYSZCZĄCE SZCZOTKI

W **fitoremediacji** praktyczne znaczenie mają gatunki, które stosunkowo szybko tworzą dużą masę zieleni i są odporne na trudne warunki. Wyłapywanie zanieczyszczeń jest proporcjonalne do powierzchni ich liści. Szczególne znaczenie mają tutaj pnącza, które szybko przyrastają i tworząc kilka warstw na ścianach miejskich budowli lub ogrodzeniach, mają kolosalny wpływ na poprawę jakości powietrza.

Dlatego na płotach izolujących nasz ogród od ruchliwej szosy sprawdzą się gatunki silnie rosnące, takie jak:

- kokornak,
- dławisz,
- winobluszcz pięciolistkowy i trójklapowy,
- winorośl pachnąca,
- rdestówka Auberta,
- powojnik (dodatkowo pięknie kwitnący).

Jeśli w naszym ogrodzie znajdzie się miejsce na drzewo, wiemy, iż szczególnie przydatne w procesach oczyszczania środowiska są rośliny z rodzin:

- wierzbowatych,
- klonowatych,
- oliwkowatych,
- różowatych,

jak również:

- platan klonolistny,
- tamaryszek czteropręcikowy,
- miłorząb japoński.

Do innych skutecznych wojowników z zanieczyszczeniem powietrza zaliczamy także:

- robinie akacjowe,
- brzozy,
- topole,

spośród krzewów:

- forsycje,
- tawlina (sorbaria),
- pęcherznice.

Ponadto aby oddychać czystym powietrzem, warto w pobliżu domu posadzić również **dęby**, **jesiony**, **jarzęby** (najlepiej jarzęby szwedzkie) czy **pełną gruszę**, czyli drzewa które dzięki włoskom lub woskowemu nalotowi zbiorą swoimi liśćmi najwięcej pyłów zawieszonych.

FITOREMEDIACJA to łatwa i przyjemna metoda walki z zanieczyszczeniem powietrza na poziomie ogródka przydomowego!

spis treści

Gminna dotacja na Wymianę źródeł ciepła.....2
Złóż deklarację CEEB....3
Daty, które powinniśmy zapamiętać.....4
Informacje dla użytkowników kominków.....6
Dobre praktyki spalania.....7
Fitoremediacja. Natura kontra smog.....10

TEKST I REDAKCJA:
Anna Gumienna
Anna Nowak

ILUSTRACJE I SKŁAD:
Anna Szumańska

W rozdziale „Dobre praktyki spalania,
wykorzystano grafiki ze strony:
www.czysteogrzewanie.pl

www.tworzmyatmosfere.wolomin.org

